

■ Тэма нумара

РЭКІ БЕЗ АРЭНДЫ

Меркаванне
грамадскасці
пачута:
рыбаловы-
аматары
не будуць плаціць
за сваё хобі

Фота: Аляксандр КІРЭВА

Вясна гэтага года запомніцца як перыяд вострай барацьбы актывістаў-экалагаў і рыбаловаў-аматараў супраць арэнды рэк. Асабліваю актыўнасць праявілі жыхары Гомельскай вобласці, пра што падрабязна пісала «Звязда». Зацікаўленыя ведамствы апартыўна ўнеслі свае прапановы па вырашэнні канфлікту. У прыватнасці, новаўвядзенні ініцыявалі спецыялісты Дзяржінспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету ў сувязі са шматлікімі зваротамі грамадзян, якія сведчылі аб нарастанні сацыяльнага напружання. Указ №247, у адпаведнасці з якім арэнда рэк забароненая, Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў 11 ліпеня. Мы папрасілі пракаментавач наваці прадстаўнікоў профільных ведамстваў і актывіста-экалага.

Прывесці ў адпаведнасць

Указ уступае ў сілу з 14 студзеня, а да таго часу аблвыканкамы абавязаны прывесці ў адпаведнасць з яго патрабаваннямі дзеючыя дагаворы арэнды вадацёкаў. Як гэта будзе рэалізавана на практыцы, расказала **Вольга БАРАЊША**, галоўны спецыяліст аддзела рыбаловаўнай гаспадаркі і індустрыяльнага рыбаводства дзяржаўнага аб'яднання «Белвадгас»:

— Дзеючыя дамовы арэнды вадацёкаў будуць сапраўдныя да тэрміну іх заканчэння. Што датычыцца дамоваў аб арэндзе рэк, то ў іх неабходна ўнесці змены і выключыць платнае аматарскае рыбаловства з 14 студзеня 2018 года. Прамысловая лоўля рыбы дзеючым арандатарам рэк будзе дазволена да заканчэння тэрміну дзеяння дамоваў. Гэта значыць, з часам мы прыйдзем да таго, што рэкі будуць свабодныя ад арандатараў. Адносна арэнды вадацёкаў, то пралангаваць дзеючы дагавор альбо заключыць

новы можна будзе толькі па ўзгадненні з Прэзідэнтам.

Таццяна ЦІТОВА, начальнік аддзела кантролю за аховай і выкарыстаннем аб'ектаў жывёльнага свету Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце дапаўняе:

— Дзеянне ўказа не закране тых участкаў рэк, што былі перададзены ў бязвыплатнае карыстанне, а не ў арэнду, — гэта некаторыя рэкі на тэрыторыі нашых нацпаркаў, там платнае аматарскае рыбаловства захавецца.

Яшчэ на адзін аспект ўказа звярнула ўвагу Таццяна Цітова: ураду даручана распрацаваць комплексную схему размяшчэння сажалак і абваднення кар'ераў, прыдатных для рыбаводства, на падставе якой надалей гэтыя водныя аб'екты будуць здавацца ў арэнду для гадоўлі таварнай рыбы.

— Гэта дазволіць пазбегнуць сітуацыі, калі арандатарам для прамысловай лоўлі перадаваліся прадукцыйныя рыбаловныя ўгоддзі, якія карысталіся папулярнасцю ў рыбаловаў-аматараў, — рэзюмавала спецыяліст.

(Заканчэнне на 8-й стар.)

■ Экаадукацыя

ЯК КЛІМАТ ЗМЯНЯЕ НАС?

З верасня ў грамадскім транспарце і на тэлебачанні пачнуць трансляваць анімацыйныя ролікі на тэму адаптацыі да кліматычных змен, а беларускія школьнікі падчас пазакласных заняткаў змогуць стварыць уласныя відэа пра клімат.

Гэта стане магчыма дзякуючы інфармацыйнай кампаніі «Змяняецца клімат — змяняешся ты!», якая рэалізуецца Майстэрняй сацыяльнага кіно ў межах праекта «Форум усходніх краін па кліматычных зменах». Ініцыятыву падтрымалі Аўстрыйскі Чырвоны Крыж, Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа і ЕС. Партнёры праекта — Міністэрствы адукацыі і аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

— Ёсць скептыкі, якія не вераць у змяненне клімату і ўплыў чалавека на гэты працэс. Аднак кожны з нас адчуў рэзкую змену надвор'я гэтым летам. І нездарма, — адзначыла **кандыдат геаграфічных навук, каардынатар праекта «Мясцовы клімат», МГА «Экапраект» Марыя ФАЛАПЕВА**. — Нягледзячы на тое, што Беларусь — краіна з умераным змяненнем клімату, тэмпература ў нас за паўстагоддзя павысілася на адзін градус. І гэта зусім не мала. Для параўнання: у межах Парыжскага пагаднення краіны імкнуцца дабіцца, каб тэмпература не змянілася больш чым на два градусы да канца стагоддзя.

Па словах спецыяліста, аднаго градуса дастаткова для пагаршэння якасці вады, павелічэння вегетацыйнага перыяду ў раслін, размнажэння пераносчыкаў хвароб, напрыклад кляшчоў. Павышэнне тэмпературы таксама адмоўна ўплы-

вае на самаадчуванне людзей. Падлічана, што ў спякотныя дні звяртаецца па медыцынскую дапамогу і памірае значна больш беларусаў, чым у халодныя.

— Пазбегнуць змены клімату нельга ні пры якіх абставінах, бо гэта натуральны працэс. Кліматычная сістэма планеты досыць інертная, і мы яе ўжо сур'ёзна расхісталі. Нават калі з заўтрашняга дня ліквідаваць усе антрапагенныя выкіды ў атмасферу, усё роўна мы ўжо выкінулі досыць парніковых газаў, каб нейкі час падтрымліваць катастрофічныя тэмпы змены клімату. Таму сёння важна навучыць людзей адаптавацца да існуючых умоў надвор'я, — лічыць Марыя Фалалева.

З гэтай мэтай у межах праекта «Змяняецца клімат — змяняешся ты!» былі створаны тры анімацыйныя ролікі і адзін сацыяльны, а таксама навучальны відэамадэлычны матэрыял для школьнікаў. З верасня гэтыя работы будуць перададзены сярэднім школам і гімназіям па ўсёй краіне, а ролікі пачнуць круціць у грамадскім транспарце і на тэлебачанні. Таксама матэрыялы з'явяцца ў інтэрнэце на сайце Майстэрні сацыяльнага кіно sockino.by.

Што ж мы ўбачым? Першы анімацыйны ролік раскажа пра неспрыяльныя ўмовы надвор'я, другі — пра распаўсюджанне кляшчоў і меры барацьбы з імі, трэці — пра гарачае надвор'е, сацыяльны ж ролік прысвечаны кліматычным скептыкам. А метадычныя матэрыялы дапамогуць дзецям самастойна зрабіць відэа пра клімат.

— На глабальным узроўні пра клімат гаворыцца шмат. Але звычайныя людзі на вуліцы аб змяненні клімату нічога не ведаюць, — упэўнены **намеснік дырэктара, прадзюсар культурна-інфармацыйнай установы «Майстэрня сацыяльнага кіно», каардынатар праекта «Змяняецца клімат — змяняешся ты!» Кастусь ВАРАБЕЙ**. — Мы вырашылі прысвяціць праект таму, што найбольш блізка чалавеку, — прыстасаванню да ўмоў надвор'я. Вядома, антрапагенны ўплыў на змяненне клімату — не менш важная тэма. Але яна будзе пададзена асобна і крыху пазней.

Эксперты спадзяюцца, што кліматычныя відэаролікі прыцягнуць людзей да экалагічных праблем і павялічаць узровень экалагічнай адукацыі насельніцтва.

Дарэчы, з'явілася спецыяльная кліматычная карта з парадамі, як паводзіць сябе ў канкрэтнае надвор'е. Знайсці яе можна на сайце Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа або МНС у раздзеле «Падрыхтоўка і рэагаванне на надзвычайныя і крызісныя сітуацыі».

Кацярына КІРЭВА. katyakeeva@vziazda.by